

Verdensarvforum 2010

Vega 6. – 9. juni 2010

Referat fra søkekonferansen

Dette er ikke et fullstendig referat fra Verdensarvforum 2010, men inneholder kun resultatet av det arbeidet som deltakerne gjorde i grupper og plenum samt arbeidsoppgavene som var i arbeidsheftet. Referatet er i det vesentlige basert på innleverte "kulørte kladdark og planskjema", supplert noe fra flippoverark. I en viss grad er innholdet redigert for å gjøre det bedre leselig og for å kunne presentere det innefor felles maler, men det er bevisst søkt ikke å endre noe på meningsinnholdet.

Jeg vil igjen takke for noen fine dager sammen, og for godt samarbeid under arbeidsøktene.

Ivar K. Brokhaug

7. juni kl. 1145 – 1330. Gruppearbeid: "Dette er vår verdensarv - og slik presenterer vi oss."

Gruppene skal på sin plass i konferanserommet lage en presentasjon av sitt verdensarvsted og sitt verdensarvsenter, sin historie i verdensarvsammenheng og hvordan de i dag formidler sin kunnskap til ulike grupper. Der flere verdensarvsteder er sammen kan det være praktisk å lage deler av presentasjonen i fellesskap. Sentrale myndigheter har sin egen presentasjon på sin plass, hvor de søker å formidle sin rolle i verdensarvsammenheng og hva de har å bidra med.

Presentasjonen utvikles dels ved å benytte det materialet som dere har tatt med dere, dels ved å lage plansjer av flippoverark. Den bør fortelle hva dere mener at dere har lykkes godt med og hvor dere opplever å ha et stykke igjen før dere er fornøyd. Alle presentasjonene bør fortelle hvordan dere forstår og etterlever det ansvaret og de forpliktelsene som UNESCO gir dem som skal ivareta verdensarven.

Det kan være lurt å starte arbeidet med et planmøte. Her er det viktig at alle får komme med sine innspill før beslutninger tas. En skisse av den ferdige "stand" kan være til god hjelp.

Alle gruppene lager en tegning, en "modell" som forteller noe vesentlig om det de representerer og som best kan formidles ved hjelp av annet enn ord og tall.

Utviklingen av "modellen" kan skje gjennom en kreativ prosess. Alle kaster frem sine ideer, uten noen form for vurdering. Så kommer man gjennom en samtale frem til en hovedidé og begynner å tegne. Andre fremkastede ideer kan utfylle bildet, eller nye ideer kan oppstå under prosessen og innarbeides i "modellen".

Hele presentasjonen er en slags "state of the art" for det som presenteres. I søkekonferansesammenheng vil alle presentasjonene til sammen utgjøre "nåtid" og noe "historie", og vise det ståstedet dere sammen har når dere skal søke etter felles utfordringer.

Det vil antakelig være hensiktsmessig å velge en ordstyrer til å lede arbeidet med planleggingen.

Kladdark for bruk under dette arbeidet finner dere på neste side.

Lykke til!

8. juni kl. 0845 – 0905. Fortsettelse av gruppearbeidet, ferdiggjøring av gruppens presentasjoner.

Gruppene fortsetter arbeidet med sin presentasjon. Kanskje noen har fått spennende ideer siden i går som bør innarbeides?

Gruppene skal sirkulere. Derfor må én person alltid være på egen "stand" for å presentere denne, få kommentarer og svare på spørsmål. Denne oppgaven skal rullere. Bli enige om i hvilken rekkefølge dere skal betjene egen "stand".

8.juni kl. 0905 – 1030. Gruppene besøker hverandre.

Besøksrunden styres av prosessansvarlig. De besøkende samler inntrykk, gir konstruktive kommentarer og stiller undrende spørsmål. Den som til enhver tid er på gruppens "stand" samler inntrykk fra de besøkendes bidrag.

8. juni kl. 1030 – 1100. Pause, refleksjon i gruppa.

Gruppedeltakerne gjør nødvendige ærend, henter seg forfriskninger og oppsummerer sine inntrykk fra de andres presentasjoner og fra de spørsmål og kommentarer som de fikk til egen presentasjon fra de øvrige deltakerne. Viktige inntrykk noteres ned, og blir kanskje hengt på veggen.

Besøksrunden ble svært engasjerende. Alle gruppene hadde lagt ned mye arbeid i å få til en kreativ og informativ "stand", og samtale løp lett. Inntrykket er at alle satt igjen med en bedre forståelse av mangfoldet som verdensarvstedene representerer, og med impulser til egen videre utvikling. Det meste av den visuelle presentasjonen tok utgangspunkt i tilgjengelig materiale og vil ikke gjengis her. Men gruppen Urnes / Bryggen hadde en konsentrert presentasjon som gjengis nedenfor:

Urnes	Bryggen
Liten. Besøk: 16 000	Stor. Besøk: 650 000
Møtet: Intimt, menneskelig, god ramme for formidling.	Møtet: Overflatisk, raskt, til tider trengsel, lite fordypning.
Regi: Fortidsminneforeningen. 400 / 1 beboer.	Regi: Reiseliv. (Bryggens venner / Stiftelsen Bryggen). 2,5 / 1. God formidling til få.
Service: Personlig guide, servicehus, utstilling.	Behov: Bedre formidling til mange. (Komme innenfor.) Sette i gang en <u>prosess</u> om dette.
Ønsker: Formidling mot barn., og at verdensarven sikrer bosetting. Men sårbar.	

8. juni kl. 1145 – 1330. Plenum. Krefter og trender som vil påvirke oss.

Her skal deltakerne i fellesskap lage et kart over krefter og trender i omgivelsene som på en eller annen måte vil påvirke arbeidet med verdensarven og verdensarvsentra i Norge de neste 10 årene. Konferanseledelsen tegner kartet etter innspill fra en etter en i salen. Alle innspill tegnes inn uimotsagt, kanskje etter en avklaring mellom den som kommer med innspillet og den som leder arbeidet. Etter en tid, når kartet er tegnet og deltakerne har kommet med sitt så skal det stemmes over hvilke krefter og trender som vil kunne få størst innflytelse. Deltakerne stemmer individuelt, alle har fått utlevert 10 stemmer. Avslutningsvis blir det en samtale om hva man sammen tror vil påvirke arbeidet med verdensarven i tiden fremover.

På neste side presenteres resultatet av dette arbeidet:

Krefter og trender i omgivelsene som på en eller annen måte vil påvirke arbeidet med verdensarven og verdensarvsentra i Norge de neste 10 årene

Her er de identifiserte krefter og trender beskrevet. I kolonnene til høyre er deltakernes vektlegging av de ulike krefter og trender (stemmegivning) markert for hver gruppe:	1. Finnmark	2. Røros	3. Fjordane	4. Bryggen / Urnes	5. Vega	6. Stat	Sum
Behov for mer kunnskap om verdensarvsteder	6	2					8
Sterkere urbanisering og mer nostalgi	1			1	2		4
Nasjonal og internasjonal landbrukspolitik truer verdensarven	1	1	2		7	2	12
Det unike blir mer sjeldent og får økt verdi	1	6		3	12	6	28
Økt kommersialisering og konkurranse, lykken kjøpes kontant	1	3	4	2	7	3	20
Vanskeligere å få økonomiske ressurser	4			2	5	3	14
Innsparing i offentlig økonomi	1	4	4	1	1	1	12
Manglende avklaring fra staten om driftsfinansiering	1	1	43	6	10	2	63
Ting går raskere					2		2
Standardisering av lovverket gir mindre lokal tilpasning	1		4		1	1	7
Bærekraftig lokalsamfunnsutvikling med utg. pkt. i verdensarv		2			7	4	13
Økt interesse for lokal mat, bruk av lokale ressurser	1	4			3	3	11
Mer fordumming, forenkling, tabloidisering		3			2		5
Økt forbruksmentalitet					1	1	2
Opplevelsessamfunnet	1	1			2		4
Mer industrialisering (olje / gass), fare for forurensning / utslipp				1	6		7
Nærmer oss økologisk tålegrense	2	2			3	1	8
Mer demokratisering					1		1
Økt politisering og samfunnsengasjement	3	3		2	1		9
Kortsiktig press fra næringsinteresser på natur/kulturressurser		4		2	2	4	12
Økt masseturisme, utbygging av rekreasjonsanlegg				6	6	5	17
Landskapsendring pga grønn energi	1				1	1	3
Mer krevende/kvalitetsbevisste turister	5	3			2	5	15
Den gode historie får økt betydning	1	11	4		6	6	28
Politisk vilje	7	4	3	8	5	9	36
Klimaendringer/naturkatastrofer	1	3		5	2	1	12
Global oppvarming → gjengroing	7	1		1	6	5	20
Krav om formidling til ungdom ++	2	4			3		9
Teknologien betyr mer på "alle" områder	2	2		3	1	3	11
Støtte til FN/UNESCO? (usikkert hvordan utviklingen blir)				1		4	

Alle deltakerne hadde fått ulevert 10 stemmer (klistermerker), men noen benyttet ikke alle.

De krefter og trender som har fått 20 stemmer eller mer er uthevet.

8. juni kl. 1430 – 1530. Gruppearbeid: ”Dette er våre ønsker for fremtiden, og disse utfordringene ser vi.”

Oppgave	Arbeidsmåte
<p>A. Lag et felles ”drømmebilde” av det dere har ansvaret for i verdensarvsammenheng, altså slik dere aller helst skulle se at det ble 5 år frem i tid. For de ulike verdensarvstedene vil fokus være på sitt verdensarvsenter og den formidlingen de gjør. For myndighetene vil fokus være på hvordan de bidrar til utviklingen av verdensarvsentra, til formidling av verdensarven og til samarbeid verdensarvsentrene i mellom og med andre aktører. Vær konstruktiv optimist, og la ikke dagens begrensninger dempe kreativiteten.</p> <p>Tid: 35 minutter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lukk øynene og følg instruksjonen fra konferanseledelsen. Skap for ditt indre blikk et bilde av situasjonen 5 år fra nå slik du ønsker at det blir. • Noter ned på kladdark det du så, altså ditt drømmebilde. Ta også med ting du drømte som i dag kan virke uopnåelig. Ikke forstyr de andre i gruppa under arbeidet. Hit har det gått med ca. 12 minutter. • Les gjennom resten av oppgaven. • Velg ordstyrer, referent og tidpasser. • Fortell drømmebildene raskt til hverandre, en etter en, uten diskusjon men med eventuelle oppklarende spørsmål. • Lag et felles drømmebilde av situasjonen om 5 år. Ta utgangspunkt i det som alle / mange har tenkt, og suppler med detaljer fra de ulike bildene. Ta hensyn til om en / noen har sterke synspunkter. Referenten noterer.
<p>B. Kom frem til de tre viktigste utfordringene dere ser for å kunne oppnå mest mulig av det drømmebildet dere har skapt. Ta hensyn til de krefter og trender som konferansen har identifisert.</p> <p>Tid: 20 minutter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tenk selv på oppgave B i tre minutter og noter en eller to utfordringer på kladdark. • Fortell utfordringene til hverandre, en etter en, uten diskusjon men med eventuelle oppklarende spørsmål. • Gå sammen om å finne inntil tre utfordringer som dere mener er spesielt viktige. Ta utgangspunkt i det som alle / de fleste har notert, og ta hensyn til hva en / noen hevder sterkt. Undersøk om noen utfordringer kan være det samme uttrykt ulikt eller om noen er en del av en større utfordring. Referenten noterer.

Tiden er knapp, så la ikke det beste bli det godes fiende. Spontane tanker er bedre enn uferdige analyser. Overfør resultatet av gruppens arbeid til ETT flippoverark etter mal fra kladdark, og forbered en spennende presentasjon for de andre.

Ordstyreren leder arbeidet, referenten noterer det gruppen kommer frem til og tidpasseren holder rede på tiden.

Renskreivet (kulørt) kladdark leveres inn for referat. Lykke til!

Kladdark gruppearbeid 8.juni kl. 1430 – 1530.

Gruppedeltakere: (Finnmark) Gerd J. Valen (VAM), Marit Myrvoll (NIKU), Gerd Hagen (Struve), Per Bratheim (Struve / Statens kartverk), Stein T. Domaas (FFK)

Gruppens drømmebilde:

VA Alta legitimerer forskning på mennesker i Nordområdene. Alta har skifta navn til Bergkunstbyen. Kunnskapsporten til VA i Alta er åpnet. Med nye tilbud til publikum. Stornaustet har aktivt lokalt engasjement som har VA på dagsorden. Vi serverer gode historier og steinaldermat i gapahuken. "Nilsenhuset" kan ta i mot forskere fra inn- og utland. Vi formidler VA ut fra økoprinssipp og bærekraftig utvikling. Vi er kåret til verdensarvstedet med best forvaltning, formidling og forskning på bergkunsten. Vi har forutsigbare driftstilskudd. Gode samarbeidsfora med forvaltningen. Vi er ikke avhengige av "masseturisme" for videre utvikling. Bærekraftig drift, "økoturismeprinssipp".

Investeringsmidler til nye tilbud som kunnskapspartner.

Forutsigbare driftsmidler, slik at VAM ikke er avhengig av svingninger i turistmarkedet.

Forskning på bergkunsten i Alta og dens betydning som verdensarv.

Den lokale forankringa.

Egne utfordringer:

1) Komme i posisjon til å kunne selge inn mitt drømmebilde.

2) Å være til stede når finansiering er nådd.

Gruppens utfordringer:

1) Politisk vilje til satsing på Verdensarven

2) Finansiering

3) Mer personellressurser i formidling og forskning.

Kladdark gruppearbeid 8.juni kl. 1430 – 1530.

Gruppedeltakere: (Finnmark) Gerd J. Valen (VAM), Marit Myrvoll (NIKU), Gerd Hagen (Struve), Per Bratheim (Struve / Statens kartverk), Stein T. Domaas (FFK)

Gruppens drømmebilde:

- Forvaltningsplan for Struve er utarbeidet og vedtatt, blir fulgt opp i samarbeid mellom Finnmark fylkeskommune, kommunene, Statens kartverk, MD, RA, Alta museum og Gjenreisningsmuseet.
- Forprosjekt – finansiering av et Verdensarvsenter (stort eller lite?) i Hammerfest med avdelinger/"satelitter" i Alta og Kautokeino + Statens kartverk knyttet opp til de respektive museer.
- Faget geodesi er godt etablert i skoleverket på ungdomstrinnet og på videregående nivå i faget matematikk og språkgeografi m.m. knyttet spesielt til de 9 andre "Struveland".

Egne utfordringer:

- 1) Å komme i posisjon til å selge inn drømmebildet.

Gruppens utfordringer:

- 1) Politisk vilje og nødvendige vedtak.
- 2) Finansiering.
- 3) Kompetanse og kapasitet i berørte kommuner i samarbeid med Statens kartverk.

Kladdark gruppearbeid 8.juni kl. 1430 – 1530.

Gruppedeltakere: Røros

Gruppens drømmebilde:

Verdensarven er felles – alle føler eierskap.

Senter for Verdensarv Røros

- "Lange køer opp Kjerkgata for komme inn, og fornøyde folk som går ut med lyst til å se og oppleve Verdensarven Røros."
- Et dynamisk samlingssted for debatt, forskning og planlegging.
- Kunnskapsrikt, sjenerøst vertskap (museet, reiselivet, kommunen).
- Et inkluderende forum – også for nabokommunene.
- Et sjenerøst, sømløst samspill mellom aktørene.
- En internasjonal utvekslingsarena.
- Et sted for ildsjeler og formidlere.
- Et sted der man "går inn for å se ut". (Røros som unikt, Røros i en internasjonal sammenheng.)

Gruppens utfordringer:

- 1)** Prosess om innhold og senteret som verktøy ihht. UNESCO & verdensarv.
- 2)** Prosjektering, dimensjonering, finansiering – markeds- og risikoanalyser.
- 3)** Lokalisering & infrastruktur m/ transport og logistikk.

Videre er det fra flippoverarket "Utfordringer" hentet følgende:

- Koordinering av aktørene i Verdensarven Røros.
 - Formidling.
 - For å få til nytt Senter for verdensarv.
- Tilrettelegging for nyere teknologi og formidlingsmetoder.
- Rolleavklaring.

Kladdark gruppearbeid 8.juni kl. 1430 – 1530.

Gruppedeltakere: Rjukan og Vestnorsk fjordlandskap → vatn som fellesnevner

Gruppens drømmebilde: (Noe hentet fra "innføringsarket", noe fra flippoverark)

- Allmenn godt eigarskap, stoltheit og forståing for verdsarven – verda sin arv – vår arv.
- Verdsarven som drivkraft og kjelde til lokal brei verdskaping og utvikling, god lokal forankring.
- Engasjerte tilsette / gründerar.
- Styrking av kompetanse.
- God samforvaltning (VAR), samverke og samordning mellom ulike styresmakter / interesser – forpliktande og deltakande samarbeid.
- Tydeleg nasjonal målsetting og ressurstildeling. God kontinuitet i verdsarvarbeidet.

NORSK FJORDSENER (G)

Regionalt, internasjonalt fagsenter for fjordlandskap (UNESCO, jfr. Konvensjonen art. 5e).

FJORDSENER (N)

Gruppens utfordringer:

- 1) Sterkere statleg engasjement og fast finansiering + samordning!**
- 2) Verdsarvstatus – eller ikkje.**
- 3) Nasjonal samordning og samhandling.**
- 4) Miljøutfordringer.**

Kladdark gruppearbeid 8.juni kl. 1430 – 1530.

Gruppedeltakere: Vega

Fra Vega ble det ikke levert inn "innføringsark" fra denne oppgaven. Det som står nedenfor er hentet fra et flippoverark og bearbeidet noe for å kunne presenteres innenfor den malen som arket gir. Om det skulle finnes bedre dokumentasjon er det fint om denne innarbeides og eventuelle feil i det som står fjernes.

Gruppens drømmebilde:

"Vega i verden".

Det er et samspill mellom å ta vare på natur- og kulturverdier og lokal næringsutvikling. De ulike myndighetsorganer har en god samordning av sitt arbeid med å forvalte de verdiene Vega som verdenskulturminne representerer. Nordland fylkeskommune står sentralt i dette arbeidet, og nasjonal politikk innenfor landbruk og fiskeri tar hensyn til de kravene som forvaltning av verdenskulturminnet stiller.

Verdenskulturminnet Vega er sårbart, og ulike aktører som kan påvirke utviklingen har forstått dette.

Trusselbildet er mulig forurensning fra oljeutvinning.

Gruppens utfordringer:

- 1) Å utvikle et verdensarvsenter hvor "all informasjon er samlet på ett sted", det vil si at både kunnskap man har tas vare på og forskning / kunnskapsutvikling gjøres i samme miljø, tett koplet til informasjonsvirksomhet overfor turister og tilreisende.
- 2) Å videreutvikle dialogen med lokalbefolkningen, for å ta vare på kunnskap og erfaringer som står i fare for å bli glemt, for å utbre forståelsen av verdenskulturminnet, hva dette betyr og hva det krever, og for å bidra til en positiv lokal utvikling som styrker og ikke truer de verdiene som ligger til grunn for status som verdenskulturminne.

Kladdark gruppearbeid 8.juni kl. 1430 – 1530.

Gruppedeltakere: Eli-Sofie Thorne, David Sandved, Ole Sjøe Eriksen (observatør), Lasse Bjørkhaug. Urnes og Bryggen verdensarv.

Mitt drømmebilde:

Urnes: Utvide noe – inkludere verdensarv.

Bryggen: Lokalisere verdensarvsenteret i gjenoppbygget Holmedalsgård med oppgaver som nedenfor.

Gruppens drømmebilde:

Et senter for verdensarv skal være en møteplass

- Med alle involverte parter (skape eierskap).
- Få til smidigere forvaltning / tettere samhandling.

MÅL: Forutsigbarhet i rammer – klar ansvarsfordeling.

KOMPETANSESENTER: lokalt, regionalt / nasjonalt / globalt.

Forvaltning er en del av formidlingssystemet.

Egne utfordringer: Sette i gang prosess om sentrene.

Bryggen: Lage byggesak på bygningene.

Urnes: Få fullført forvaltningsplan.

Gruppens utfordringer:

- 1) Finansiære.

Kladdark gruppearbeid 8.juni kl. 1430 – 1530.

Gruppedeltakere: (Stat) Unni Grønn, Lissen Roll, Gaute Sønstebø, Randi Ertesvåg, Petter Koren, Ingunn Kvisterøy, Inger A. Heldal.

Gruppens drømmebilde:

St.meld. 2011 utløste begeistring. Ledende politikere gjorde verdensarven til en hjertesak som førte til økede midler, forutsigbar drift og etablering av forskningsprogrammer.

Kreativt samarbeid på alle nivåer.

Gruppens utfordringer:

- 1) Politisk vilje.

Aktuelle utfordringer

På bakgrunn av resultatet fra gruppearbeidet, både det som ble presentert skriftlig og det som ble sagt under presentasjonene, utarbeidet prosesslederen et forslag til utfordringer som konferansen som sådan ønsket å gjøre noe med. Disse ble presentert i plenum og akseptert som et utgangspunkt for gruppedannelse og videre gruppearbeid. Utfordringene er:

- **Verdensarv – muligheter og forpliktelser – på den nasjonale og politiske agenda.**
- **Bidrag / støtte til utarbeidelse av Stortingsmelding 2011.**
- **Definere kjerneaktiviteter og gi eksempler på lokale spesialiteter i et senter for verdensarv.**
- **Verdensarvkompetanse – utvikling – forskning – spredning.**
- **Utvikling av nasjonale og internasjonale nettverk, fagnettverk og nettverk mellom steder som opplever fellesskap.**
- **Formidlingskompetanse og formidlingsnettverk.**
- **Finansiering av verdensarvarbeidet – samordning og forutsigbarhet.**

Som det vil fremgå i det følgende ble ikke alle utfordringene grunnlag for gruppedannelse, noen ble slått sammen og andre endret noe under veis. Dette var helt i tråd med den dynamikken et slikt arbeidsopplegg bør ha.

Engasjementet var stort og tiden gikk fort. Samtidig var dette kvelden for den store middagen, og de som ikke bodde på hotellet hadde behov for å komme til der de bodde og stelle seg før middagen. Det ble derfor besluttet å slå sammen de to siste gruppearbeidene og ha en avsluttende presentasjon i plenum, og så avslutte litt før den oppsatte tiden.

Det materialet som ble levert inn etter gruppearbeidet og presentasjonen er presentert her etter gruppeoppgavene. Som det fremgår var det ikke alle gruppene som leverte begge "innføringsarkene". Dette ble dels forklart med at diskusjonene var så engasjerende at tiden ikke strakk til, og dels med at det viktigste var at man på konferansen fikk snakket sammen om viktige spørsmål med folk man ikke traff daglig men som man hadde mye å utveksle og utvikle sammen med, og så fikk hver og en i ettertid ta med seg impulsene i sitt videre arbeid.

8. juni kl. 1700 – 1800. Gruppearbeid: ” Dette er vår utfordring, og disse tiltakene foreslår vi.”

Oppgave	Arbeidsmåte
<p>A. Lag en kortfattet beskrivelse av gruppens utfordring; hva utfordringen innebærer. Gi beskrivelsen en form som gjør den lett kommuniserbar overfor andre. Tid: 20 minutter.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Les raskt gjennom hele oppgaven.• Velg ordstyrer, referent og tidpasser.• Tenk selv på oppgave A i tre minutter og noter stikkord på kladdark.• Fortell hverandre raskt stikkord, en etter en, uten diskusjon men med eventuelle oppklarende spørsmål.• Gå sammen om å lage en felles beskrivelse av utfordringen. Ta utgangspunkt i det alle / mange har notert, og ta hensyn til sterke oppfatninger. Referenten noterer.
<p>B. Foreslå inntil fire tiltak som hver for seg og samlet kan bidra til å møte utfordringen slik den er beskrevet. Tid: 20 minutter.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Tenk selv på oppgave B i tre minutter og noter inntil tre forslag til tiltak på kladdark.• Fortell forslagene raskt til hverandre, en etter en, uten diskusjon men med eventuelle oppklarende spørsmål.• Kom sammen frem til inntil fire forslag til tiltak. Undersøk om flere forslag er samme tiltak uttrykt ulikt eller på annen måte henger sammen. Referenten noterer.
<p>C. Foreslå aktuelle aktører for gjennomføring av de ulike tiltakene. Tid: 15 minutter.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ha en undrende samtale for å finne frem til aktuelle aktører. Disse kan være folk som absolutt bør være involvert, og folk som det er risikabelt å ikke ha med. Referenten noterer.

Tiden er fremdeles knapp, så bruk den godt. Overfør resultatet av gruppens arbeid til ETT flippoverark etter mal fra kladdark og forbered en engasjerende presentasjon for de andre.

Renskrevet (kulørt) kladdark leveres inn for referat.

Lykke til!

8. juni kl. 1900 – 1945: "Slik vil vi jobbe videre med utfordringen!"

Gruppen skal lage en plan for hvordan arbeidet med å møte utfordringen skal bringes ut av konferansen og føres frem til konkrete handlinger. I dette arbeidet benytter dere *Planskjema* som er på neste side. En aktivitet er et skritt på veien, og første aktivitet er det første som skal skje etter Verdensarvforum 2010. Planlegg detaljert for den første tiden og mer grovt videre fremover.

En aktivitet kan være å undersøke noe, å kontakte noen som ikke er her for å søke å få disse med i det videre arbeidet, å avholde et møte, å skrive et notat, å lage et underlag for formelle beslutninger og deretter fremme forslaget til beslutning, eller noe annet som dere mener bør gjøres.

Gjør alle avtaler som kan gjøres her på Verdensarvforum 2010, også med personer i andre grupper.

Alle aktiviteter må ha en ansvarlig person for å sikre at de blir gjennomført. Men ingen kan være ansvarlig før de har blitt spurt og har sagt ja. Hvis dere mener at en person som ikke er her (eller som dere ikke får kontaktet) bør være ansvarlig for en eller flere aktiviteter så må dere først legge inn en aktivitet hvor en av dere kontakter den aktuelle personen og søker å få vedkommende til å ta ansvaret. Planen skal være et arbeidsdokument som hjelper dere i arbeidet med å møte utfordringen og realisere tiltakene.

Forbered en kort og overbevisende presentasjon for de andre.

Kulørt planskjema levers inn for referat.

Stå på, det er nå det gjelder.

Lykke til med innspurten!

Kladdark gruppearbeid 8. juni kl. 1700 – 1800.

Gruppedeltakere: Kyle Hanslien, David Sandved, Inga Elisabeth Næss, Rita Johansen, Gerd Johanne Valen, Margrethe Wika

Vår utfordring: Kjerneverdier → organisering og innhold.

Utfordringen kan beskrives slik:

- Skille mellom aktørene – ansvars- og rolleavklaring.
- Hvem gjør hva?
- To departement har ansvar for senter for verdensarven og formidlingen: KKD og MD. Hvordan løses dette lokalt?

Planskjema

Utfordring: Kjerneverdier → organisering og innhold.

Gruppedeltakere: Kyle Hanslien, David Sandved, Inga Elisabeth Næss, Rita Johansen, Gerd Johanne Valen, Margrethe Wika

Aktivitet	Når	Hvem	Arbeidsmål	Kommentar	Ansvarlig
Hva skal inn, hvordan organisere			Aktivisering av lokale ressurser mot felles mål		
Bakgrunn for verdensarvstatusen			— " —	Fellesnevner og avgrensning av ansvarsområde	
Kunnskapspott Forskning Formidling			Skape forståelse for verdiene i verdensarvområdet		
Utstillinger		Verdensarvsentra Museene	Gi info til alle	Fellesnevner og avgrensning	
Det globale perspektivet			Finne sammenhenger → utvidet forståelse		
Oppdagerferd i verdensarvverdier			Inspireres (til for eksempel prosjekter)	Forskningsmidler Databaser	
Det stedsspesifikke i den globale sammenheng					
Aktiviteter m/ basis i verdensarven					

- **Forskning**
- **Forvaltning**
- **Formidling**

Formidling → hovedpoeng: de universelle verdiene.

Kladdark gruppearbeid 8. juni kl. 1700 – 1800.

Gruppedeltakere: Katrin Blomvik, Erling Oppheim, Willy J. Loftheim, Reidun Andreassen, Aage Aas

Vår utfordring: FINANSIERING

Utfordringen kan beskrives slik:

Forutsigbar drifts- og investeringsfinansiering

- A. Samordning: Departementalt.
- B. Tilpasning individuell utvikling; kan være stor forskjell.
- C. Tidsaspektet kan være kritisk og må tilpassest hvert enkelt verdensarvsted.
- D. En eventuell stortingsmelding må ivareta de finansielle mekanismer og støtteordninger.
- E. Finansiell samordning tidsmessig og individuelt knyttet til hvert enkelt verdensarvsted.

Forslag til tiltak:	Forslag til aktører:
1) Stortingsmelding: Helhetlig politikk, samordning. A, D, E.	
2) <u>PILOT</u> ER bør iverksettes <u>før</u> meldingen er endelig! Prioritere de som er kommet i gang B, C.	
3) Hente erfaringer.	
4) Tørre å tenke nytt.	

Planskjema

Utfordring: Mangel på helhetlig nasjonal politikk på verdensarven.

Gruppedeltakere: Stat + ordførere. Inger A. Heldal, Gaute Sønstebø, Lisen Roll, Ingunn Kvisterøy, Unni Grønn, Randi Ertesvåg, Hans Vintervold, André Møller, Bjørn Inge Ruset, Stein Tage Domaas.

Aktivitet	Når	Hvem	Arbeidsmål	Kommentar	Ansvarlig
Etablere organisasjon for utvikling av plan	Juli / august	MD + direktorater	Organisasjon på plass		MD
Gi planen innhold	Ultimo oktober	Dept. + direktorater			MD
Opprette referansegrupper	August / september	MD	Inkludere regionalt + lokalt nivå		MD

Kladdark gruppearbeid 8. juni kl. 1700 – 1800.

Gruppedeltakere: Eli-Sofie Thorne, Erlend Gjelsvik, Øystein Haugan, Ole Søre Eriksen (observatør), Hilde Bergebakken

Vår utfordring: Verdensarv – muligheter og forpliktelser på den nasjonale og politiske agenda.

Utfordringen kan beskrives slik:

Mangel på helhetlig politikk.

Forslag til tiltak:	Forslag til aktører:
1) Nettverket av verdensarvsteder <u>må</u> stå sammen. (Vedtekter, diskusjoner, høyt under taket.)	
2) Nettverket Verdensarven sender en samlet henvendelse fra dette møtet: Norge mangler en helhetlig verdensarvpolitikk. Vi ber om at arbeidet med stortingsmelding igangsettes i inneværende stortingsperiode.	Nettverket i Norges Verdensarv. → Dokument til departementet / regjeringen. <ul style="list-style-type: none">• "Være klar i sin henvendelse"
3) Tenne glød om verdensarven hos: <ul style="list-style-type: none">- Fylkesbankene- Stortingspolitikere- Statsråd / minister- Statssekretær-	→ Fylkesbankene (bred mobilisering) → Hvert enkelt verdensarvsted (Konkret når det gjelder jobben med stortingsmeldingen må vi passe på at alle aktører blir hørt.)

Under presentasjonen lovte gruppa å utarbeide et utkast til henvendelse.

Kladdark gruppearbeid 8. juni kl. 1700 – 1800.

Gruppedeltakere: Cecilie Smith-Christensen (observatør), Lasse Bjørkhaug, Kari Renate Nilsen, Per Morten Gullsvåg, Gerd Hagen, Per Christian Bratheim, Lise Hatten

Vår utfordring: Kompetanse og verdensarv

Utfordringen kan beskrives slik:

Behov for kompetanse for:

- Å bedrive god formidling, sann formidling med god faglig fokus på en egnet måte.
- Kommunikasjon – mot mange målgrupper.
- Forvaltning – hvordan ta vare på verdier på en god måte.
- Forskning for å generere ny kunnskap, bedre oss i punktene ovenfor.
-

Forslag til tiltak:	Forslag til aktører:
1) Digitalt nettverk, "diskusjonsforum".	Verdensarvstedene. Hvem drifte?
2) Verdensarvforum. Forskning og formidling tas som fordypningstema på møtet om 1 – 2 år.	NB! Link nasjonalt og internasjonalt, ikke annethvert år! Verdensarvstedene
3) Verdensarvsentrene!	De enkelte lokale verdensarvstedene i samråd med det nasjonale nivå.
4) Internasjonale nettverk – trekke dem inn!	Invitere Nordic World Heritage Foundation. NWHF kan ha en mellomrolle
5) Bruke verdensarvstedene som modellområder når faglige utfordringer skal belyses regionalt / nasjonalt i konferanser, workshops, seminarer.	

Planskjema

Utfordring: Kompetanse og verdensarv

Gruppedeltakere: Cecilie Smith-Christensen (observatør), Lasse Bjørkhaug, Kari Renate Nilsen, Per Morten Gullsvåg, Gerd Hagen, Per Christian Bratheim, Lise Hatten

Aktivitet	Når	Hvem	Arbeidsmål	Kommentar	Ansvarlig
1) Sees i sammenheng videre enn Norge. NVA deltar i forum til høsten organisert av NWHF for å lage nettverk. - kommunikasjons- og søkenettverk. Økt aktivitet NVA's hjemmeside.	Høst 2010	NVA / NWHF	Digitalt nettverk		NVA leder / styret
2) Forskning og formidling som hovedtema på ett av NVA's møter.	2011	NVA	Møte årlig	Internasjonal / nasjonal fokus	NVA leder / styret
3) Verdensarv-sentrene bør ha rom for forskning og formidling.				Verdensarv-sentrene	
4) Anerkjennelse internasjonale nettverk		NWHF	Skal se nærmere på dette i sitt arbeid med nettverk og kommunikasjon	Interessert i å se utad	

NVA = Norges verdensarv

Da konferansen var slutt hang det et flippoverark igjen på veggen, antakelig produsert av gruppa fra Røros, som illustrerer på en fin måte hva et verdensarvsenter kan bli. Nedenfor søkes innholdet på arket gjengitt, men selvsagt ikke den kreative, kunstneriske utformingen.

”VÅRT VERDENSARVSENER”

Kulturvern - Naturvern

Kompetanse:

- Utdanning / kurs / konferanser
- Planverk
- FOU
- Hospiteringsmiljø
- Strategiarbeid

Formidling:

- Utstilling / temavandring
- Kunst / film / litteratur, bibliotek (fag)
- Foredrag, kurs, seminar
- Vertskap
- INFO, skilting, tilrettelegging

Berekraftig utvikling:

- Bevaring
- Bruk og vern
- Miljø / miljøfyrårn
- Skjøtsel / tilrettelegging
- FOU
- Reiseliv / landbruk
- Lokalsamfunn
- Pilot miljøvennlig / grønn teknologi?

Tilbakemelding fra deltakerne

Helt avslutningsvis ble deltakerne bedt om å samtale litt i grupper om hvordan de hadde opplevd Verdensarvforum 2010, med vekt på fire aspekter. Tilbakemeldingen er vist i tabellen nedenfor.

<p>Prosess:</p> <ul style="list-style-type: none">• Krevende, lite tid• Krevende, lite tid• Lange økter• (Ikke spørsmål)• ÷ Lokale (rommet)• Krevende, nok tid• Litt langdryg• (Det viktigste?)• Møteplass viktig• Stiller spørsmål om verdien av "Krefter og trender"• Mer fokus på "Best praksis"	<p>Befaring / stedsvalg:</p> <ul style="list-style-type: none">• Viktig, kjempefin• Viktig, bra• Takk til vertskap• Fantastisk• Viktig – bra• Fantastisk
<p>Produkt:</p> <ul style="list-style-type: none">• (Nesten) bra• Bringes videre, opprette arbeidsgruppe• Bra• Viktig å få det videre• Avventer	<p>Deltakelse:</p> <ul style="list-style-type: none">• Meget god• Savner noen med erfaring fra verdensarvsenter• Statlig tilstedeværelse med ett månedsverk